

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

19.06.2025р.

Одеса

№ 65/28-рк/к

Виробниче управління житлово –
комунального господарства
м. Березівка

*«інформація, доступ до якої
обмежено»*

Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

1. Предмет рекомендацій

- (1) Дії Виробничого управління житлово-комунального господарства м. Березівка, які полягають в укладенні зі споживачами договорів про надання послуги із вивезення побутових відходів, які не відповідають умовам типових договорів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 «Про затвердження Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами» яка діяла на момент укладення договорів, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів.

2. Суб'єкт господарювання, якому надаються рекомендації

- (2) Виробничого управління житлово-комунального господарства м. Березівка (далі – ВУЖКГ м. Березівка) (ідентифікаційний код юридичної особи *«інформація, доступ до якої обмежено»*; місцезнаходження: *«інформація, доступ до якої обмежено»*).
- (3) Відповідно до відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, основним видом діяльності ВУЖКГ м. Березівка за кодом КВЕД є *«інформація, доступ до якої обмежено»*; додатковим видом діяльності, зокрема, за кодом КВЕД *«інформація, доступ до якої обмежено»*.
- (4) У розумінні абзацу 16 статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ВУЖКГ м. Березівка є суб'єктом господарювання.

3. Процесуальні дії

- (5) Відповідно до статей 3, 7, 17 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктів 3, 8 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, Південним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) здійснюється в межах Одеської області державний контроль за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції на регіональному ринку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів.
- (6) Відділенням на адресу ВУЖКГ м. Березівка надіслано вимогу від 20.01.2025 № 65-02/183є про надання інформації, на яку листом від 11.02.2025 № 01-02-015 (вх. від 19.02.2025 № 65-01/480), надано інформацію (пояснення та копії документів).

4. Визначення монопольного (домінуючого) становища

- (7) Аналіз та дослідження становища ВУЖКГ м. Березівка на ринку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів здійснювалось відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика).

4.1.1. Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- (8) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

4.1.1.1. Суб'єкт господарювання

- (9) Згідно з пунктом 3.4 Методики визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).
- (10) ВУЖКГ м. Березівка є суб'єктом господарювання згідно із Законом України «Про захист економічної конкуренції».
- (11) Об'єктом аналізу є ВУЖКГ м. Березівка – суб'єкт господарювання, який здійснює діяльність на ринку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів.

4.1.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (12) Об'єктом аналізу є послуга з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів.

4.1.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище.

4.1.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання.

- (13) Відповідно до пункту 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які

обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

- (14) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище ВУЖКГ м. Березівка, є послуга з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів.
- (15) Відповідно до пункту 4.2. Методики визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

4.1.2.2. Споживчі характеристики

- (16) Відповідно до підпункту 4.2.1 пункту 4.2. Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.
- (17) Відповідно до пунктів 26, 28, 36 частини першої статті 1 Закону України «Про управління відходами», який набрав чинності з 09.07.2023, побутові відходи - змішані та/або роздільно зібрані відходи від домогосподарств, включаючи відходи паперу, картону, скла, пластику, деревини, текстилю, металу, упаковки, біовідходи, відходи електричного та електронного обладнання, відходи батарей та акумуляторів, небезпечні відходи у складі побутових, великогабаритні та ремонтні відходи, а також змішані та/або роздільно зібрані відходи з інших джерел, якщо ці відходи подібні за своїм складом до відходів домогосподарств. Побутові відходи не включають відходи промисловості, сільського і лісового господарства, рибальства та аквакультури, резервуарів для септиків, каналізаційних мереж та відходи їх оброблення, включаючи осад стічних вод, транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився, відходи будівництва та знесення, вуличний змет, медичні відходи; послуга з управління побутовими відходами - операції із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів, а також діяльність, пов'язана з організацією роботи системи управління побутовими відходами, що здійснюється виконавцем послуги з управління побутовими відходами.
- (18) Згідно з пунктом 5 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» житлово-комунальні послуги - це результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.
- (19) Виходячи з положень статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», послуга з управління побутовими відходами віднесена до комунальних послуг.
- (20) Відповідно до частини першої статті 33 Закону України «Про управління відходами» послуга з управління побутовими відходами є комунальною послугою і надається відповідно до законодавства про житлово-комунальні послуги та правил, встановлених Кабінетом Міністрів України, з урахуванням регіональних та місцевих планів управління відходами та правил благоустрою населеного пункту.
- (21) Відповідно до частини другої статті 33 цього ж Закону до складу послуги з управління побутовими відходами входять операції із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів.
- (22) Механізм надання суб'єктами господарювання незалежно від форми їх власності послуги з управління побутовими відходами у містах, селищах і селах визначався Правилами надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 «Про затвердження Правил надання послуги з управління побутовими

відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами», що набрала чинності 15.08.2023.

- (23) Згідно з пунктом 3 Правил надання послуги з управління побутовими відходами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 «Про затвердження Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами», до складу послуги з управління побутовими відходами входять операції із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів, а також діяльність, пов'язана з організацією роботи системи управління побутовими відходами, що провадиться виконавцем послуги.
- (24) Основною споживчою властивістю послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів є наявність у суб'єктів господарювання транспортних засобів спеціального призначення.

4.2.1.2. Умови споживання

- (25) Умови споживання послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів визначені Законами України «Про житлово-комунальні послуги», «Про управління відходами», постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 «Про затвердження Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами» (далі – Правила № 835).
- (26) Вказаними нормативно-правовими актами передбачено надання послуги з управління побутовими відходами, зокрема, в частині збирання та перевезення побутових відходів виключно на договірних засадах.
- (27) Відповідно до частини сьомої статті 33 Закону України «Про управління відходами» виконавець послуги з управління побутовими відходами укладає договори із споживачами послуги.
- (28) Пунктом 24 Правил № 835 передбачено, що послуга надається споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами відповідно до статей 13 і 14 Закону України «Про житлово-комунальні послуги»:
- 1) за моделями організації договірних відносин:
    - індивідуальний договір (публічний договір приєднання) - укладається з індивідуальним споживачем відповідно до типового індивідуального договору про надання послуги з управління побутовими відходами;
    - колективний договір - укладається від імені всіх співвласників багатоквартирного будинку управителем або іншою уповноваженою співвласниками особою за рішенням співвласників відповідно до типового колективного договору про надання послуги з управління побутовими відходами;
  - 2) за категоріями споживачів:
    - договір з індивідуальним споживачем - укладається із співвласником багатоквартирного будинку, власником будівлі (зокрема власником індивідуального садибного житлового будинку) або за згодою власника іншою особою, яка користується будівлею і отримує послугу з управління побутовими відходами для власних потреб та з якою або від імені якої укладено договір, відповідно до типового договору з індивідуальним споживачем про надання послуги з управління побутовими відходами;
    - договір з колективним споживачем - укладається з юридичною особою, що об'єднує споживачів у будівлі та в їх інтересах укладає договір про надання послуги відповідно до типового договору з колективним споживачем про надання послуги з управління побутовими відходами.
- (29) Пунктом 25 Правил № 835 визначено, що співвласники багатоквартирного будинку (об'єднання співвласників багатоквартирного будинку) самостійно обирають один із

договорів про надання послуги з управління побутовими відходами, визначених абзацом третім підпункту 1 або абзацом третім підпункту 2 пункту 24 цих Правил, а у разі неприйняття ними рішення та неукладення з виконавцем послуги відповідного договору укладають індивідуальний договір про надання послуги з управління побутовими відходами, що є публічним договором приєднання.

- (30) Таким чином, умовами споживання послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів є укладання договорів між виконавцем та споживачем цієї послуги.

4.2.1.3. Умови реалізації

- (31) Відповідно до частини третьої статті 33 Закону України «Про управління відходами» суб'єкти господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.
- (32) Виконавчий орган місцевої ради на конкурсних засадах може визначити декількох суб'єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність із збирання та перевезення побутових відходів, на території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні).
- (33) Відповідно до пункту 6 Правил № 835 суб'єкти господарювання, які здійснюють операції із збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах відповідно до затвердженого Кабінетом Міністрів України порядку згідно з частиною третьою статті 33 Закону України «Про управління відходами». Виконавчий орган місцевої ради на конкурсних засадах може визначити декількох суб'єктів господарювання, які провадять господарську діяльність із збирання та перевезення побутових відходів, на території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні).
- (34) Листом від 11.02.2025 № 01-02-015 (вх. № 65-02/480 від 19.02.2025) ВУЖКГ м. Березівка надало копію договору від 22.12.2023 б/№ між організатором конкурсу - Березівською міською радою та виконавцем послуг - ВУЖКГ м. Березівка на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів на території населених пунктів, визначених об'єктом конкурсу, а саме - місто Березівка, село Веселинівка, село Вікторівка, село Гуляївка, село Демидове, село Донська Балка, село Донське, село Златоустове, село Карнагорове, село Косівка, село Котовка, село Кудрявка, село Ланове, село Мар'янівка, село Михайло-Олександрівка, село Михайлівка, село Новогригорівка, село Одрадна Балка, село Роздол, село Сахарове, село Софіївка, село Степанівка, село Танівка, село Червоне, село Черногірка, село Юркове, село Яснопілля.
- (35) Пунктом першим договору від 22.12.2023 б/№ між Березівською міською радою та ВУЖКГ м. Березівка на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів визначено, що ВУЖКГ м. Березівка зобов'язується надавати послугу із збирання та перевезення побутових відходів відповідної якості згідно з графіком на території Березівської міської територіальної громади. Пунктом вісімнадцятим зазначеного договору визначено строк його дії з моменту підписання до 19.12.2024.
- (36) Пунктом 1 Рішення виконавчого комітету Березівської міської ради від 08.10.2024 № 10-171 «Про проведення конкурсу з визначення виконавця послуги із збирання та перевезення побутових відходів на території Березівської міської територіальної громади», вирішено провести конкурс з визначення виконавця послуги із збирання та перевезення побутових відходів на території Березівської міської територіальної громади.
- (37) Рішенням виконавчого комітету Березівської міської ради від 28.11.2024 № 12-211 «Про визначення переможця конкурсу з виконання послуг із збирання та перевезення побутових відходів на території Березівської міської ради», затверджено Протокол №1 від 14.11.2024

засідання конкурсної комісії з визначення виконавця послуги із збирання та перевезення побутових відходів на території Березівської міської територіальної громади, та визнано переможцем конкурсу з виконання послуги із збирання та перевезення побутових відходів на території Березівської міської територіальної громади Виробниче управління житлово-комунального господарства м. Березівка. Між Березівською міською радою та Виробничим управлінням житлово-комунального господарства м. Березівка укладено договір на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів від 19.12.2024, строк дії якого передбачено до 19.12.2025.

4.2.1.4. Ціна

- (38) Відповідно до частини першої статті 191 Господарського кодексу України (далі – ГК України) державні регульовані ціни запроваджуються Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади, державними колегіальними органами та органами місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень у встановленому законодавством порядку.
- (39) Частиною першою статті 10 Закону України «Про ціни і ціноутворення» визначено, що суб'єкти господарювання під час провадження господарської діяльності використовують вільні ціни та державні регульовані ціни.
- (40) Частиною першою статті 10 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що ціни (тарифи) на житлово-комунальні послуги встановлюються за домовленістю сторін, крім випадків, коли відповідно до закону ціни (тарифи) є регульованими. У такому разі ціни (тарифи) встановлюються уповноваженими законом державними органами або органами місцевого самоврядування відповідно до закону.
- (41) Рішенням виконавчого комітету Березівської міської ради від 27.07.2018 № 07-08 «Про затвердження тарифів на послуги, які надаються Виробничим управлінням житлово-комунального м. Березівка»:
- населення:
    - приватний сектор – 19,68 грн. в місяць на 1 людину;
    - багатоповерхові будинки – 17,60 грн. в місяць на 1 людину;
    - комунальні одноповерхові будинки – 18,04 грн. в місяць на 1 людину.
- (42) Рішенням виконавчого комітету Березівської міської ради від 05.11.2024 № 11-187 «Про затвердження тарифів на послуги, які надаються Виробничим управлінням житлово-комунального м. Березівка для бюджетних установ, організацій та інших підприємств» встановлено тариф на послугу із збирання та вивезення твердих побутових відходів у розмірі:
- бюджетні установи та організації – 228,00 грн/м³ (з ПДВ);
  - інші споживачі – 255,00 грн/м³ (з ПДВ).
- Зазначені тарифи є діючими на теперішній час.
- (43) Отже, кінцеві споживачі не мають можливості впливу на ціну вказаної послуги, у тому числі під час врегулювання договірних відносин, оскільки тарифи на таку послугу встановлює орган місцевого самоврядування, зокрема, виконавчий комітет Березівської міської ради.
- (44) Таким чином, послуга з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів надається ВУЖКГ м. Березівка на платній основі, а отже, є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище ВУЖКГ м. Березівка.

4.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (45) Відповідно до пункту 36 частини першої статті 1 Закону України «Про управління відходами» суб'єкт господарювання у сфері управління відходами - юридична особа або фізична особа-підприємець, що здійснює збирання, купівлю, зберігання, перевезення, відновлення та/або видалення відходів відповідно до законодавства.
- (46) Відповідно до частини п'ятої статті 33 Закону України «Про управління відходами» виконавцем послуги з управління побутовими відходами є суб'єкт господарювання, який

здійснює збирання та перевезення побутових відходів у встановленому законодавством порядку, або адміністратор послуги з управління побутовими відходами.

- (47) Згідно з абзацом другим пункту 2 Правил № 835 виконавець послуги - суб'єкт господарювання, який здійснює збирання та перевезення побутових відходів у встановленому законодавством порядку, або адміністратор послуги.
- (48) Отже, ВУЖКГ м. Березівка є виконавцем послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів.
- (49) Відповідно до абзацу п'ятого пункту 2 Правил № 835 споживач - індивідуальний споживач (фізична або юридична особа, яка є співвласником багатоквартирного будинку, власником будівлі (зокрема власником індивідуального садибного житлового будинку) або колективний споживач (юридична особа, що об'єднує споживачів у будівлі та в їх інтересах укладає договір про надання послуги з управління побутовими відходами).
- (50) Споживачами послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримати цю послугу від ВУЖКГ м. Березівка.

4.3. Визначення товарних меж ринку

- (51) Відповідно до пункту 1.3. Методики товар – це будь-який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери).
- (52) Товарні межі ринку - товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.
- (53) Ураховуючи, що надання послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів здійснюється на платній основі, ця послуга є товаром.
- (54) Відповідно до пунктів 5.1-5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (55) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- подібність призначення, споживчих властивостей,
  - умов використання тощо;
  - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик,
  - якісних показників тощо;
  - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
  - відсутність суттєвої різниці в цінах; взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (56) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (57) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (58) Послуга з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів за споживчими властивостями, умовами користування, технічними характеристиками, тощо не має товарів – замінників.
- (59) Споживачі не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б аналогічні послуги, у зв'язку з тим, що послугу з управління побутовими відходами в частині збирання та

перевезення побутових відходів надає конкретний суб'єкт господарювання, якого визначено органом місцевого самоврядування, тобто споживачі можуть скористатися послугою лише ВУЖКГ м. Березівка.

- (60) Оскільки послуга з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів є послугою, яка не має замінників, відтак у споживачів цієї послуги відсутня альтернатива.
- (61) За таких обставин товарними межами ринку є послуга з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів.

4.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку.

- (62) Відповідно до пункту 1.3. Методики територіальні (географічні) межі ринку - територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.
- (63) Згідно з пунктом 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (64) Відповідно до абзацу четвертого пункту 4 Порядку проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.2023 № 918 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів», яка набрала чинності 30.08.2023, об'єкт конкурсу - визначена організатором конкурсу територія певного розміру та меж, на якій планується здійснення операцій із збирання відповідного виду побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні, відходи зелених насаджень) за джерелами їх утворення (домогосподарства та інші джерела, якщо їх відходи подібні за своїм складом до відходів домогосподарств) та перевезення з відповідної території на об'єкти оброблення побутових відходів відповідно до правил благоустрою населеного пункту, регіональних та місцевих планів управління відходами.
- (65) Отже, особливістю послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів є її отримання безпосередньо у суб'єкта господарювання, який провадить цю діяльність на території, визначеній в рішенні органу місцевого самоврядування.
- (66) Відповідно до договору від 22.12.2023 б/№ між Березівською міською радою та ВУЖКГ м. Березівка на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів, ВУЖКГ м. Березівка зобов'язується надавати послугу із збирання та перевезення побутових відходів відповідної якості згідно з графіком на території Березівської міської територіальної громади. Пунктом вісімнадцятим зазначеного договору визначено строк його дії з моменту підписання до 19.12.2024.
- (67) Рішенням виконавчого комітету Березівської міської ради від 28.11.2024 № 12-211 «Про визначення переможця конкурсу з виконання послуг із збирання та перевезення побутових відходів на території Березівської міської ради», ВУЖКГ м. Березівка визначено виконавцем послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів на території Березівської міської територіальної громади.
- (68) Згідно з інформацією ВУЖКГ м. Березівка, наданою листом від 11.02.2025 № 01-02-015, ним надається послуга з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів в межах Березівської міської територіальної громади.
- (69) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів є територія Березівської міської територіальної громади Березівського району Одеської області, до якої входять населені пункти місто Березівка, село Веселинівка, село Вікторівка, село Гуляївка, село

Демидове, село Донська Балка, село Донське, село Златоустове, село Карнагорове, село Косівка, село Котовка, село Кудрявка, село Ланове, село Мар'янівка, село Михайло-Олександрівка, село Михайлівка, село Новогригорівка, село Одрадна Балка, село Роздол, село Сахарове, село Софіївка, село Степанівка, село Танівка, село Червоне, село Черногірка, село Юркове, село Яснопілля.

4.5. Часові межі ринку

- (70) Відповідно до пункту 1.3. Методики часові межі ринку - час стабільності ринку, тобто період, протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінюються.
- (71) Відповідно до пункту 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (72) Виходячи із положень абзацу п'ятнадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пропозиція та попит на відповідні товари мають існувати протягом певного часу.
- (73) Згідно з наданою ВУЖКГ м. Березівка листом від листом від 11.02.2025 № 01-02-015 (вх. № 65-02/480 від 19.02.2025) інформацією, загальна кількість споживачів, які мають договірні відносини з ВУЖКГ м. Березівка та користуються послугою з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів, становить: населення – 2483; інші споживачі – 98. Строк дії договорів, укладених у 2024 році для суб'єктів господарювання – з моменту підписання до 31.12.2024; для фізичних осіб - з моменту підписання до 31.12.2024 року з пролонгацією на наступний період на тих же умовах. Строк дії договорів, укладених в 2025 році: для суб'єктів господарювання - з моменту підписання до 31.12.2025; для фізичних осіб - з моменту підписання до 31.12.2025 року з пролонгацією на наступний період на тих же умовах.
- (74) Таким чином, договори, укладені з фізичними особами у 2024 – 2025 роках та договори, укладені з юридичними особами у 2025 році є діючими.
- (75) Відповідно до інформації, наданої листом від 11.02.2025 № 01-02-015 (вх. № 65-02/480 від 19.02.2025), ВУЖКГ м. Березівка надає послугу з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів з 2022 року по теперішній час.
- (76) Листом від 11.02.2025 № 01-02-015 (вх. № 65-02/480 від 19.02.2025) ВУЖКГ м. Березівка надало копію договору від 22.12.2023 б/№ між Березівською міською радою та ВУЖКГ м. Березівка на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів, пунктом першим якого визначено, що ВУЖКГ м. Березівка зобов'язується надавати послугу із збирання та перевезення побутових відходів відповідної якості згідно з графіком на території Березівської міської територіальної громади. Пунктом вісімнадцятим зазначеного договору визначено строк його дії з моменту підписання до 19.12.2024.
- (77) Рішенням виконавчого комітету Березівської міської ради від 28.11.2024 № 12-211 «Про визначення переможця конкурсу з виконання послуг із збирання та перевезення побутових відходів на території Березівської міської ради», ВУЖКГ м. Березівка визначено виконавцем послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів на території Березівської міської територіальної громади.
- (78) Отже, ВУЖКГ м. Березівка є єдиним продавцем послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів у територіальних (географічних) межах Березівської міської територіальної громади.
- (79) Таким чином, в період 2024 року – 19.06.2025 року сукупність товарно-грошових відносин між ВУЖКГ м. Березівка та споживачами послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів в межах території Березівської міської територіальної громади не зазнала істотних змін.

- (80) У зв'язку з цим, часовими межами даного ринку визначено період протягом 2024 року – 19.06.2025 року.

4.6. Визначення потенційних конкурентів

- (81) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (82) Зважаючи на специфіку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів та її технологічну особливість, надання зазначеної послуги можливе лише при наявності транспортних засобів спеціального призначення, відповідного обладнання для організації надання цієї послуги.
- (83) Згідно з пунктом 7 частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуги з управління побутовими відходами, є адміністратор послуги з управління побутовими відходами, а у разі його відсутності - визначений у встановленому законодавством порядку суб'єкт господарювання, який здійснює збирання та перевезення побутових відходів.
- (84) Внаслідок специфічних особливостей ринку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів, а саме, визначення на конкурсних засадах суб'єкта господарювання для надання вказаної послуги на певний період часу (строк дії договору між виконавцем послуги та органом місцевого самоврядування), відповідно, конкуренція у вказаний період – відсутня.
- (85) Ураховуючи те, що в період протягом 2024 року – 19.06.2025 року ВУЖКГ м. Березівка залишається єдиним суб'єктом господарювання, який здійснює діяльність на ринку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів в межах території Березівської міської територіальної громади, відповідно, вказаний ринок має ознаки монополізованого, конкуренція на ньому - відсутня. Отже, суб'єкти господарювання, які могли б бути потенційними конкурентами для ВУЖКГ м. Березівка, відсутні.

4.7. Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (86) Згідно з пунктом 9.2 Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (87) Ринок послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів характеризується наявністю адміністративних бар'єрів, зокрема, виборювання права на здійснення діяльності з надання вказаної послуги на конкурсних засадах, економічних бар'єрів, зокрема, необхідністю наявності у суб'єктів господарювання у власності чи користуванні відповідного обладнання, спеціальних транспортних засобів для організації надання послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів (смітєвози, контейнери для збору твердих побутових відходів тощо). Тобто, підприємству необхідно мати відповідну матеріально-технічну базу для надання вказаної послуги.
- (88) Так, вхід на ринок нових суб'єктів господарювання можливий лише на виконання відповідного рішення органу місцевого самоврядування, прийнятого за результатами проведеного конкурсу щодо визначення виконавця послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів на певній території.

- (89) При цьому, вхід нового суб'єкта господарювання на ринок можливий лише за умови виходу з ринку діючого суб'єкта.
- (90) Встановлено, що в період протягом 2024 року – 19.06.2025 року послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів у зазначених вище територіальних та товарних межах ринку надає лише ВУЖКГ м. Березівка, яке працює одноосібно та безальтернативно, не зазнає конкуренції на цьому ринку.
- (91) Отже, ВУЖКГ м. Березівка є єдиним підприємством, яке надає вказану вище послугу в межах території Березівської міської територіальної громади, у споживачів та замовників послуги альтернатива в її отриманні відсутня.

4.8. Встановлення ознак монопольного (домінуючого) становища

- (92) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо: на цьому ринку в нього немає жодного конкурента; не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (93) Суб'єкти господарювання не зазнають значної конкуренції, якщо завдяки своїй ринковій владі мають здатність не допускати, усувати чи обмежувати конкуренцію, зокрема, обмежувати конкурентоспроможність інших суб'єктів господарювання або ущемлювати інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів (пункт 10.3 Методики).
- (94) Виходячи з пункту 10.3 Методики, здатність ВУЖКГ м. Березівка, яке є єдиним надавачем послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів на території Березівської міської територіальної громади, диктувати свої умови при продажу товару є ознакою його ринкової влади.
- (95) Ураховуючи зазначене вище, на ринку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів ВУЖКГ м. Березівка в період протягом 2024 року – 19.06.2025 року в територіальних (географічних) межах Березівської міської територіальної громади має ознаки монопольного (домінуючого) становища із часткою 100%, оскільки не має жодного конкурента на цьому ринку.

5. Нормативно-правове регулювання

- (96) Відносини, що виникають у процесі надання та споживання житлово-комунальних послуг, регулюються Законом України «Про житлово-комунальні послуги».
- (97) Відповідно до пунктів 2, 5, 6, 13 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:
- виконавець комунальної послуги – суб'єкт господарювання, що надає комунальну послугу споживачу відповідно до умов договору;
  - житлово-комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг;
  - індивідуальний споживач - фізична або юридична особа, яка є власником (співвласником) нерухомого майна, або за згодою власника інша особа, яка користується об'єктом нерухомого майна і отримує житлово-комунальну послугу для власних потреб та з якою або від імені якої укладено відповідний договір про надання житлово-комунальної послуги;
  - споживач житлово-комунальних послуг – індивідуальний або колективний споживач.
- (98) Згідно з частинами першою та третьою статті 2 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» предметом регулювання цього Закону є відносини, що виникають у процесі надання споживачам послуг, зокрема, з управління побутовими відходами. Норми цього

Закону застосовуються з урахуванням особливостей, встановлених законами, що регулюють відносини у сферах, зокрема, управління побутовими відходами.

- (99) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- (100) Частиною другою статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що договори про надання житлово-комунальних послуг укладаються відповідно до типових або примірних договорів, затверджених Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону. Договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).
- (101) Згідно з частиною третьою статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» істотними умовами договору про надання житлово-комунальної послуги є:
- перелік послуг;
  - вимоги до якості послуг;
  - права і обов'язки сторін;
  - відповідальність сторін за порушення договору;
  - ціна послуги;
  - порядок оплати послуги;
  - порядок і умови внесення змін до договору, в тому числі щодо ціни послуги;
  - строк дії договору, порядок і умови продовження його дії та розірвання.
- (102) Згідно з частиною другою статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавець комунальної послуги, який займає монопольне становище на ринку, за наявності у нього технічних можливостей надання комунальної послуги не вправі відмовити в укладенні відповідного договору споживачеві чи іншій особі, яка відповідно до договору або закону укладає такий договір в інтересах споживача, якщо інше не передбачено законом.
- (103) Статтями 7, 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначені права і обов'язки споживачів, у тому числі індивідуальних, та виконавців комунальних послуг.
- (104) Так, відповідно до пункту 1 частини другої статті 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» індивідуальний споживач зобов'язаний укладати договори про надання житлово-комунальних послуг у порядку і випадках, визначених законом.
- (105) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавець комунальної послуги зобов'язаний готувати та укладати із споживачем договори про надання комунальної послуги з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання згідно з типовим договором.
- (106) Згідно з абзацом першим частини першої статті 25 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» споживачі зобов'язані укласти договір про управління побутовими відходами з виконавцем послуги з управління побутовими відходами, визначеним у встановленому законодавством порядку.
- (107) Частиною четвертою статті 25 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що послуга з управління побутовими відходами надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, Законом України «Про управління відходами» та вимогами правил надання послуги з управління побутовими відходами, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.
- (108) Відповідно до частини сьомої статті 33 Закону України «Про управління відходами» виконавець послуги з управління побутовими відходами укладає договори із споживачами послуги.

- (109) Постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 «Про затвердження Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами» затверджені:
- Правила № 835;
  - типовий індивідуальний договір про надання послуги з управління побутовими відходами;
  - типовий колективний договір про надання послуги з управління побутовими відходами;
  - типовий договір з індивідуальним споживачем про надання послуги з управління побутовими відходами;
  - типовий договір з колективним споживачем про надання послуги з управління побутовими відходами.
- (110) Згідно з пунктом 1 Правил № 835 ці Правила визначають механізм надання суб'єктами господарювання у сфері управління відходами незалежно від форми власності послуги з управління побутовими відходами у містах, селищах і селах.
- (111) Пунктом 24 Правил № 835 передбачено, що послуги надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами відповідно до статей 13 і 14 Закону України «Про житлово-комунальні послуги»:
- 1) за моделями організації договірних відносин:
    - індивідуальний договір (публічний договір приєднання) - укладається з індивідуальним споживачем відповідно до типового індивідуального договору про надання послуги з управління побутовими відходами;
    - колективний договір - укладається від імені всіх співвласників багатоквартирного будинку управителем або іншою уповноваженою співвласниками особою за рішенням співвласників відповідно до типового колективного договору про надання послуги з управління побутовими відходами;
  - 2) за категоріями споживачів:
    - договір з індивідуальним споживачем - укладається із співвласником багатоквартирного будинку, власником будівлі (зокрема власником індивідуального садибного житлового будинку) або за згодою власника іншою особою, яка користується будівлею і отримує послугу з управління побутовими відходами для власних потреб та з якою або від імені якої укладено договір, відповідно до типового договору з індивідуальним споживачем про надання послуги з управління побутовими відходами;
    - договір з колективним споживачем - укладається з юридичною особою, що об'єднує споживачів у будівлі та в їх інтересах укладає договір про надання послуги відповідно до типового договору з колективним споживачем про надання послуги з управління побутовими відходами.
- (112) Пунктом 25 Правил № 835 визначено, що співвласники багатоквартирного будинку (об'єднання співвласників багатоквартирного будинку) самостійно обирають один із договорів про надання послуги з управління побутовими відходами, визначених абзацом третім підпункту 1 або абзацом третім підпункту 2 пункту 24 цих Правил, а у разі неприйняття ними рішення та неукладення з виконавцем послуги відповідного договору укладають індивідуальний договір про надання послуги з управління побутовими відходами, що є публічним договором приєднання.
- (113) Відповідно до частини четвертої статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» з пропозицією про укладення договору про надання комунальних послуг або про внесення змін до нього (крім індивідуальних договорів, укладених відповідно до частини п'ятої статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги») може звернутися будь-яка сторона, надавши письмово другій стороні проект відповідного договору (змін до нього), складений згідно з типовим договором.
- (114) З огляду на зазначене, надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.

- (115) Договори про надання житлово-комунальних послуг повинні відповідати типовим або примірним договорам, форма яких затверджена Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону.
- (116) При цьому, саме на виконавця послуги законодавець покладає обов'язок забезпечення підготовки та укладення із споживачем відповідних договорів за законодавчо встановленою формою з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання.

6. Обставини, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

- (117) Листом від 11.02.2025 № 01-02-015 (вх. від 19.02.2025 № 65-01/480), ВУЖКГ м. Березівка надало Відділенню вибірково копії укладених в 2024-2025 роках договорів зі споживачами (фізичними особами та юридичними особами) про надання послуги із вивезення побутових відходів, які є діючими (інформація наведена в Таблиці 1).

Таблиця 1

№ з/п	Дата та номер договору	Споживач
<i>Фізичні особи</i>		
1.	«інформація, доступ до якої обмежено»	«інформація, доступ до якої обмежено»
2.	«інформація, доступ до якої обмежено»	«інформація, доступ до якої обмежено»
3.	«інформація, доступ до якої обмежено»	«інформація, доступ до якої обмежено»
<i>Юридичні особи</i>		
1.	«інформація, доступ до якої обмежено»	«інформація, доступ до якої обмежено»
2.	«інформація, доступ до якої обмежено»	«інформація, доступ до якої обмежено»

- (118) На момент укладення зазначених вище договорів діючими були типові договори про надання послуги з управління побутовими відходами, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 «Про затвердження Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами».
- (119) Відділення встановило, що умови договорів, укладених ВУЖКГ м. Березівка в 2024-2025 роках, які є діючими з фізичними та з юридичними особами, не відповідають умовам типових договорів, затверджених вказаною вище постановою Кабінету Міністрів України, що діяла на момент укладення даним ВУЖКГ м. Березівка договорів.
- (120) За результатами аналізу Відділенням встановлено, що умови діючих договорів про надання послуги із вивезення побутових відходів, укладених ВУЖКГ м. Березівка в 2024 - 2025 роках з фізичними особами не відповідають умовам типових договорів, форма яких затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835.
- (121) Для прикладу, проаналізовано договори про надання населенню послуг з водопостачання, водовідведення, прибирання, вивезення та утилізація побутового сміття від «інформація, доступ до якої обмежено» № «інформація, доступ до якої обмежено» (укладений із фізичною особою – «інформація, доступ до якої обмежено») та виявлено, що їх умови не відповідають положенням чинного законодавства, про що зазначено у таблиці 2:

Таблиця 2

Умови Типового договору (типовий індивідуальний договір про надання послуги з управління побутовими відходами)	Умови договору в редакції ВУЖКГ м. Березівка	Наслідки невідповідності умовам Типового договору
--	--	---

<i>відходами)</i>		
<p><u>п.19 Розділу «Тариф та порядок оплати послуги»:</u> виконавець формує на підставі норм надання послуги рахунок на оплату послуги та надає споживачеві у строк не пізніше ніж за 10 календарних днів до граничного строку внесення плати за послуги.</p> <p>Рахунок надається на паперовому носії. На вимогу або за згодою споживача рахунок може надаватися в електронній формі, зокрема за допомогою доступу до електронних систем обліку розрахунків споживачів.</p>	Не передбачено	Обмеження прав споживачів щодо отримання інформації про суми нарахувань та/або заборгованості за отримані послуги
<p><u>пп. 3 п. 12 «Споживач має право» розділу «Права та обов'язки споживача»:</u> на відшкодування збитків та шкоди, завданих його майну та життю або здоров'ю внаслідок неналежного надання або ненадання послуги</p>	Не передбачено	Ущемлення інтересів споживача через звуження виконавцем послуг обсягу законодавчо встановлених прав споживача, що може мати наслідком недоотримання або позбавлення споживача можливості отримання коштів від виконавця послуги, а саме відшкодування нанесених споживачу збитків в наслідок дій виконавця.
<p><u>пп. 5 п. 12 «Споживач має право» розділу «Права та обов'язки споживача»:</u> на зменшення розміру плати за послугу у разі її ненадання, надання не в повному обсязі або зниження її якості</p>	Не передбачено	Відсутність у договорах такої умови може призвести до порушення права споживача на зменшення розміру плати за неякісні, ненадані, надані не в повному обсязі послуги та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживача у таких випадках
<p><u>пп. 6 п. 12 «Споживач має право» розділу «Права та обов'язки споживача»:</u> на несплату вартості послуги за період тимчасової відсутності в житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна) споживача та інших осіб понад 30 календарних днів за умови документального підтвердження такої відсутності</p>	Не передбачено	Відсутність у договорах такої умови може призвести до нарахування виконавцем необґрунтованої плати в період тимчасової відсутності в житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна) споживача та інших осіб та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживача
<p><u>пп. 7 п. 12 «Споживач має право» розділу «Права та обов'язки споживача»:</u> перевірку обсягу надання та якості послуги в установленому законодавством про житлово-комунальні послуги порядку</p>	Не передбачено	Відсутність у договорах такої умови може призвести до порушення права споживача на своєчасне, безперервне отримання послуги належної якості, що може призвести до ущемлення його інтересів
<p><u>пп. 9 п. 12 «Споживач має право» розділу «Права та обов'язки споживача»:</u> отримувати без додаткової оплати інформацію про проведені виконавцем нарахування плати за послугу (з розподілом за періодами та видами нарахувань) та отримані від споживача</p>	Не передбачено	Обмеження прав споживачів щодо отримання інформації про Нарахування плати за послугу може призвести до ущемлення інтересів споживача та додаткових фінансових витрат.

платежі		
<u>пп. 10 п. 12 «Споживач має право» Розділу «Права та обов'язки споживача»:</u> отримувати повну та достовірну інформацію про безпечність об'єктів відновлення побутових відходів	Не передбачено	Відсутність у договорах такої умови може призвести до порушення права споживача на отримання послуги належної якості
<u>пп. 1 п. 15 «Виконавець зобов'язується» Розділу «Права та обов'язки виконавця»:</u> забезпечувати своєчасність надання, безперервність і відповідну якість послуги згідно із законодавством про житлово-комунальні послуги та про відходи та умовами договору, зокрема шляхом створення системи управління якістю відповідно до національних або міжнародних стандартів	Не передбачено	Відсутність такої умови може призвести до порушення справа споживача на своєчасне, безперервне отримання послуги належної якості, що може призвести до ущемлення його інтересів
<u>пп. 2 п. 15 «Виконавець зобов'язується» Розділу «Права та обов'язки виконавця»:</u> готувати та укласти із споживачем договори про надання послуги з визначенням відповідальності за дотримання умов її виконання згідно з типовим договором;	Не передбачено	Відсутність у договорах обов'язку виконавця готувати та укласти договори про надання послуги може призвести до ущемлення інтересів споживача, зокрема в частині відповідальності виконавця послуги за дотриманням умов договору, що може призвести до ненадання послуги/надання послуги неналежної якості, додаткових матеріальних витрат.
<u>пп. 3 п. 15 «Виконавець зобов'язується» Розділу «Права та обов'язки виконавця»:</u> без додаткової оплати надавати в установленому законодавством порядку засобами зв'язку, зазначеними в розділі «Реквізити і підписи сторін» цього договору, необхідну інформацію про тарифи, загальну вартість місячного платежу, структуру тарифу, порядок надання послуги, графік збирання та перевезення побутових відходів, щомісячні обсяги зібраних побутових відходів (за видами), щомісячні обсяги різних видів побутових відходів, переданих іншим суб'єктам господарювання на місця видалення відходів або об'єкти відновлення відходів, з наведенням коду операції відповідно до Переліку операцій з видалення відходів та Переліку операцій з відновлення відходів, наведених в додатках 1 та 2 до Закону України «Про управління відходами»	Не передбачено	Може призвести до порушення права споживача на отримання послуги в порядку, визначеному законодавством, позбавляє споживача права бути детально обізнаним, як то передбачено типовим договором, про загальну вартість місячного платежу, структуру тарифу, порядок надання послуги, щомісячні обсяги зібраних побутових відходів (за видами), щомісячні обсяги різних видів побутових відходів, переданих іншим суб'єктам господарювання на місця видалення відходів або об'єкти відновлення відходів згідно з вимогами чинного законодавства, що може призвести до необґрунтованих витрат з боку споживача
<u>пп. 4 п. 15 «Виконавець зобов'язується» Розділу «Права та обов'язки виконавця»:</u> розглядати у визначений законодавством строк претензії та скарги споживачів і проводити відповідні перерахунки розміру плати за послуги в разі їх ненадання, надання не в повному обсязі, несвоєчасно або неналежної якості, а	Не передбачено	Відсутність у договорах законодавчо встановленого права споживача на складення та підписання акта-претензії у зв'язку з порушенням правил надання послуги з боку виконавця може призвести до звуження кола прав споживача, обмеження способів захисту його

також в інших випадках, визначених договором		порушених прав з боку виконавця та недоотримання коштів у вигляді компенсаційних виплат за отримання послуг неналежної якості
<u>пп. 5 п. 15 «Виконавець зобов'язується» Розділу «Права та обов'язки виконавця»:</u> вживати заходів до усунення порушень якості послуги у строки, встановлені законодавством про житлово-комунальні послуги	Не передбачено	Відсутність у договорах такої умови може призвести до невиконання виконавцем свого обов'язку щодо усунення порушень якості послуги або затягування ним на власний розсуд встановленого законодавством строку вжиття заходів щодо усунення порушень якості послуги, внаслідок чого споживач може бути позбавлений можливості отримання послуги належної якості, що може призвести до ущемлення його інтересів
<u>пп. 6 п. 15 «Виконавець зобов'язується» Розділу «Права та обов'язки виконавця»:</u> самостійно здійснювати перерахунок вартості послуги за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або невідповідної якості, а також сплачувати неустойку (штраф) у розмірі, встановленому відповідно до пункту 25 цього договору	Не передбачено	Відсутність у договорах такої умови може призвести до невиконання виконавцем свого обов'язку здійснення перерахунку вартості послуги за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або невідповідної якості, а також сплати неустойки (штраф), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів у вигляді недоотримання коштів за результатами здійснення перерахунків вартості послуги; необґрунтованих нарахувань та додаткових фінансових витрат споживача
<u>пп. 7 п. 15 «Виконавець зобов'язується» Розділу «Права та обов'язки виконавця»:</u> своєчасно реагувати на виклики споживача, підписувати акти-претензії, вести облік вимог (претензій) споживача у зв'язку з порушенням порядку надання послуги	Не передбачено	Відсутність у договорі цієї умови може призвести до порушення права споживача на своєчасне та безперервне отримання послуги належної якості, відсутність вимоги підписання акта-претензії у зв'язку з порушенням правил надання послуги з боку виконавця може призвести до звуження кола прав споживача, обмеження способів захисту його порушених прав з боку виконавця
<u>пп. 8 п. 15 «Виконавець зобов'язується» Розділу «Права та обов'язки виконавця»:</u> своєчасно та власним коштом проводити роботи з усунення виявлених неполадок, пов'язаних з наданням послуги, що виникли з його вини	Не передбачено	Відсутність у договорах такого законодавчо встановленого зобов'язання виконавця може призвести до перекладання зазначеного обов'язку на споживача, чим може спричинити необґрунтовані витрати з боку споживача, призвести до порушення права споживача на отримання послуги відповідної якості, визначеної законодавством, що може призвести до ущемлення його інтересів

<p><u>пп. 9 п. 15 «Виконавець зобов'язується» Розділу «Права та обов'язки виконавця»:</u> інформувати споживача про намір зміни тарифів на послугу за видами побутових відходів у порядку, встановленому п. 26 цього Договору.</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорах такої умови може призвести до порушення права споживача на отримання зазначеної інформації у встановлені законодавством строки, що може призвести до стягнення зі споживачів необґрунтованої вартості послуг та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживачів.</p>
<p><u>пп. 13 п. 15 «Виконавець зобов'язується» Розділу «Права та обов'язки виконавця»:</u> проводити інформаційні кампанії для підвищення обізнаності громадськості з питань запобігання утворенню відходів та забрудненню навколишнього природного середовища</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорах такої умови може призвести до порушення права споживача на отримання зазначеної інформації, що може призвести до додаткового утворення відходів, погіршення екологічної ситуації, що у свою чергу може призвести до ущемлення інтересів споживачів</p>
<p><u>п. 24. Розділу «Відповідальність сторін за порушення договору»:</u> у разі ненадання або надання послуги не в повному обсязі, зниження її якості споживач викликає виконавця послуг (його представника) для перевірки кількості та/або якості наданої послуги. Виконавець зобов'язаний прибути на виклик споживача у строк <u>не пізніше ніж протягом однієї доби</u> з моменту отримання відповідного повідомлення споживача.</p> <p>Акт-претензія складається відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 № 1145 «Про затвердження Порядку проведення перевірки відповідності якості надання деяких комунальних послуг та послуг з управління багатоквартирним будинком параметрам, передбаченим договором про надання відповідних послуг»</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорі строку для прибуття виконавця на виклик споживача для проведення перевірки кількості та/або якості наданої послуги може призвести до порушення виконавцем встановленого законодавством строку, в який споживач може бути позбавлений можливості отримання послуг, отримання послуг належної якості та в повному обсязі, що може призвести до ущемлення його інтересів</p>
<p><u>п. 25 Розділу «Відповідальність сторін за порушення договору»:</u> у разі ненадання послуги, надання її не в повному обсязі або невідповідної якості виконавець здійснює перерахунок вартості послуги, а також сплачує споживачеві неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка середньодобової вартості споживання послуги, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуги), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або невідповідної якості (за виключенням нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалася</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність в договорах такої умови зменшує обсяг відповідальності виконавця, зокрема, у разі ненадання або надання послуги не в повному обсязі, зниження їх якості з вини виконавця.</p> <p>Невключення до договору передбачених типовим договором видів відповідальності виконавця може призвести до ущемлення інтересів споживачів у вигляді недоотримання коштів за результатами здійснення перерахунків їх вартості, а також обмеження права споживача на отримання визначеного законодавством розміру неустойки</p>

<p>ліквідація наслідків аварій або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).</p> <p>Аварійно-відновними роботами є комплекс робіт з ліквідації наслідків аварій, що виникли, а також із запобігання аваріям та аварійним ситуаціям</p>		(штрафу).
--	--	-----------

(122) Крім того, договори, укладені ВУЖКГ м. Березівка протягом 2024-2025 років з юридичними особами щодо надання послуги з управління побутовими відходами, також не відповідають умовам типових договорів, форма яких затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835

(123) Так, до прикладу, за результатом аналізу договору Про надання послуг від «інформація, доступ до якої обмежено» № «інформація, доступ до якої обмежено», укладеного ВУЖКГ м. Березівка з «інформація, доступ до якої обмежено» виявлено наступне:

Таблиця 3

<i>Умови Типового договору (типовий індивідуальний договір про надання послуги з управління побутовими відходами)</i>	<i>Умови договору в редакції ВУЖКГ м. Березівка</i>	<i>Наслідки невідповідності умовам Типового договору</i>
Роділ «Вимоги до якості послуги»	Не передбачено	Може призвести до надання послуг неналежної якості
<p><u>п.19 Розділу «Тариф та порядок оплати послуг»:</u> виконавець формує на підставі норм надання послуги рахунок на оплату послуги та надає споживачеві у строк не пізніше ніж за 10 календарних днів до граничного строку внесення плати за послугу.</p> <p>Рахунок надається на паперовому носії. На вимогу або за згодою споживача рахунок може надаватися в електронній формі, зокрема за допомогою доступу до електронних систем обліку розрахунків споживачів.</p>	Не передбачено	Обмеження прав споживачів щодо отримання інформації про суми нарахувань та/або заборгованості за отримані послуги
<p><u>пп. 3 п. 12 «Споживач має право» розділу «Права та обов'язки споживача»:</u> на відшкодування збитків та шкоди, завданих його майну та життю або здоров'ю внаслідок неналежного надання або ненадання послуги</p>	Не передбачено	Ущемлення інтересів споживача через звуження виконавцем послуг обсягу законодавчо встановлених прав споживача, що може мати наслідком недоотримання або позбавлення споживача можливості отримання коштів від виконавця послуги, а саме відшкодування нанесених споживачу збитків в наслідок дій виконавця.
<p><u>пп. 5 п. 12 «Споживач має право» розділу «Права та обов'язки споживача»:</u> на зменшення розміру плати за послугу у разі її ненадання, надання не в повному обсязі або зниження її якості</p>	Не передбачено	Відсутність у договорах такої умови може призвести до порушення права споживача на зменшення розміру плати за неякісні, ненадані, надані не в повному обсязі послуги та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживача у таких випадках

<p><u>пп. 6 п. 12 «Споживач має право» розділу «Права та обов'язки споживача»:</u> на несплату вартості послуги за період тимчасової відсутності в житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна) споживача та інших осіб понад 30 календарних днів за умови документального підтвердження такої відсутності</p>	Не передбачено	Відсутність у договорах такої умови може призвести до нарахування виконавцем необґрунтованої плати в період тимчасової відсутності в житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна) споживача та інших осіб та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживача
<p><u>пп. 7 п. 12 «Споживач має право» розділу «Права та обов'язки споживача»:</u> перевірку обсягу надання та якості послуги в установленому законодавством про житлово-комунальні послуги порядку</p>	Не передбачено	Відсутність у договорах такої умови може призвести до порушення права споживача на своєчасне, безперервне отримання послуги належної якості, що може призвести до ущемлення його інтересів
<p><u>пп. 9 п. 12 «Споживач має право» розділу «Права та обов'язки споживача»:</u> отримувати без додаткової оплати інформацію про проведені виконавцем нарахування плати за послугу (з розподілом за періодами та видами нарахувань) та отримані від споживача платежі</p>	Не передбачено	Обмеження прав споживачів щодо отримання інформації про нарахування плати за послугу може призвести до ущемлення інтересів споживача та додаткових фінансових витрат.
<p><u>пп. 10 п. 12 «Споживач має право» розділу «Права та обов'язки споживача»:</u> отримувати повну та достовірну інформацію про безпечність об'єктів відновлення побутових відходів</p>	Не передбачено	Відсутність у договорах такої умови може призвести до порушення права споживача на отримання послуги належної якості
<p><u>пп. 1 п. 15 «Виконавець зобов'язується» Розділу «Права та обов'язки виконавця»:</u> забезпечувати своєчасність надання, безперервність і відповідну якість послуги згідно із законодавством про житлово-комунальні послуги та про відходи та умовами договору, зокрема шляхом створення системи управління якістю відповідно до національних або міжнародних стандартів</p>	Не передбачено	Відсутність такої умови може призвести до порушення справа споживача на своєчасне, безперервне отримання послуги належної якості, що може призвести до ущемлення його інтересів
<p><u>пп. 2 п. 15 «Виконавець зобов'язується» Розділу «Права та обов'язки виконавця»:</u> готувати та укладати із споживачем договори про надання послуги з визначенням відповідальності за дотримання умов її виконання згідно з типовим договором;</p>	Не передбачено	Відсутність у договорах обов'язку виконавця готувати та укладати договори про надання послуги може призвести до ущемлення інтересів споживача, зокрема в частині відповідальності виконавця послуги за дотриманням умов договору, що може призвести до ненадання послуги/надання послуги неналежної якості, додаткових матеріальних витрат.
<p><u>пп. 3 п. 15 «Виконавець зобов'язується» Розділу «Права та обов'язки виконавця»:</u> без додаткової оплати надавати в установленому законодавством порядку засобами зв'язку, зазначеними в розділі «Реквізити і підписи сторін» цього договору, необхідну інформацію про</p>	Не передбачено	Може призвести до порушення права споживача на отримання послуги в порядку, визначеному законодавством, позбавляє споживача права бути детально обізнаним, як то передбачено типовим договором, про загальну вартість місячного платежу,

<p>тарифи, загальну вартість місячного платежу, структуру тарифу, порядок надання послуги, графік збирання та перевезення побутових відходів, щомісячні обсяги зібраних побутових відходів (за видами), щомісячні обсяги різних видів побутових відходів, переданих іншим суб'єктам господарювання на місяць видалення відходів або об'єкти відновлення відходів, з наведенням коду операції відповідно до Переліку операцій з видалення відходів та Переліку операцій з відновлення відходів, наведених в додатках 1 та 2 до Закону України «Про управління відходами»</p>		<p>структуру тарифу, порядок надання послуги, щомісячні обсяги зібраних побутових відходів (за видами), щомісячні обсяги різних видів побутових відходів, переданих іншим суб'єктам господарювання на місяць видалення відходів або об'єкти відновлення відходів згідно з вимогами чинного законодавства, що може призвести до необґрунтованих витрат з боку споживача</p>
<p><u>п. 4 п. 15 «Виконавець зобов'язується» Розділу «Права та обов'язки виконавця»:</u> розглядати у визначений законодавством строк претензії та скарги споживачів і проводити відповідні перерахунки розміру плати за послуги в разі їх ненадання, надання не в повному обсязі, несвоєчасно або неналежної якості, а також в інших випадках, визначених договором</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорах законодавчо встановленого права споживача на складення та підписання акта-претензії у зв'язку з порушенням правил надання послуги з боку виконавця може призвести до звуження кола прав споживача, обмеження способів захисту його порушених прав з боку виконавця та недоотримання коштів у вигляді компенсаційних виплат за надання послуг неналежної якості</p>
<p><u>п. 5 п. 15 «Виконавець зобов'язується» Розділу «Права та обов'язки виконавця»:</u> вживати заходів до усунення порушень якості послуги у строки, встановлені законодавством про житлово-комунальні послуги</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорах такої умови може призвести до невиконання виконавцем свого обов'язку щодо усунення порушень якості послуги або затягування ним на власний розсуд встановленого законодавством строку вжиття заходів щодо усунення порушень якості послуги, внаслідок чого споживач може бути позбавлений можливості отримання послуги належної якості, що може призвести до ущемлення його інтересів</p>
<p><u>п. 6 п. 15 «Виконавець зобов'язується» Розділу «Права та обов'язки виконавця»:</u> самостійно здійснювати перерахунок вартості послуги за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або невідповідної якості, а також сплачувати неустойку (штраф) у розмірі, встановленому відповідно до пункту 25 цього договору</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорах такої умови може призвести до невиконання виконавцем свого обов'язку здійснення перерахунку вартості послуги за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або невідповідної якості, а також сплати неустойки (штраф), що може призвести до ущемлення інтересів споживачів у вигляді недоотримання коштів за результатами здійснення перерахунків вартості послуги; необґрунтованих нарахувань та додаткових фінансових витрат споживача</p>
<p><u>п. 7 п. 15 «Виконавець зобов'язується» Розділу «Права та обов'язки виконавця»:</u></p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорі цієї умови може призвести до порушення права споживача на своєчасне та</p>

<p>своєчасно реагувати на виклики споживача, підписувати акти-претензії, вести облік вимог (претензій) споживача у зв'язку з порушенням порядку надання послуги</p>		<p>безперервне отримання послуги належної якості, відсутність вимоги підписання акта-претензії у зв'язку з порушенням правил надання послуги з боку виконавця може призвести до звуження кола прав споживача, обмеження способів захисту його порушених прав з боку виконавця</p>
<p><u>пп. 8 п. 15 «Виконавець зобов'язується» Розділу «Права та обов'язки виконавця»:</u> своєчасно та власним коштом проводити роботи з усунення виявлених неполадок, пов'язаних з наданням послуги, що виникли з його вини</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорах такого законодавчо встановленого зобов'язання виконавця може призвести до перекладання зазначеного обов'язку на споживача, чим може спричинити необґрунтовані витрати з боку споживача, призвести до порушення права споживача на отримання послуги відповідної якості, визначеної законодавством, що може призвести до ущемлення його інтересів</p>
<p><u>пп. 9 п. 15 «Виконавець зобов'язується» Розділу «Права та обов'язки виконавця»:</u> інформувати споживача про намір зміни тарифів на послугу за видами побутових відходів у порядку, встановленому п. 26 цього Договору.</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорах такої умови може призвести до порушення права споживача на отримання зазначеної інформації у встановлені законодавством строки, що може призвести до стягнення зі споживачів необґрунтованої вартості послуг та, відповідно, додаткових фінансових витрат споживачів.</p>
<p><u>пп. 13 п. 15 «Виконавець зобов'язується» Розділу «Права та обов'язки виконавця»:</u> проводити інформаційні кампанії для підвищення обізнаності громадськості з питань запобігання утворенню відходів та забрудненню навколишнього природного середовища</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорах такої умови може призвести до порушення права споживача на отримання зазначеної інформації, що може призвести до додаткового утворення відходів, погіршення екологічної ситуації, що у свою чергу може призвести до ущемлення інтересів споживачів</p>
<p>п. 24. Розділу «Відповідальність сторін за порушення договору»: у разі ненадання або надання послуги не в повному обсязі, зниження їх якості споживач викликає виконавця послуги (його представника) для перевірки кількості та/або якості наданої послуги. Виконавець зобов'язаний прибути на виклик споживача у строк не пізніше ніж протягом однієї доби з моменту отримання відповідного повідомлення споживача.</p> <p>Акт-претензія складається відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 № 1145 «Про затвердження Порядку проведення перевірки відповідності якості надання деяких комунальних послуг та послуг з</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорі строку для прибуття виконавця на виклик споживача для проведення перевірки кількості та/або якості наданої послуги може призвести до порушення виконавцем встановленого законодавством строку, в який споживач може бути позбавлений можливості отримання послуги, отримання послуги належної якості та в повному обсязі, що може призвести до ущемлення його інтересів</p>

<p>управління багатоквартирним будинком параметрам, передбаченим договором про надання відповідних послуг»</p>		
<p><u>п. 25 Розділу «Відповідальність сторін за порушення договору»:</u> у разі ненадання послуги, надання їх не в повному обсязі або невідповідної якості виконавець здійснює перерахунок вартості послуги, а також сплачує споживачеві неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка середньодобової вартості споживання послуги, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуги), за кожен день ненадання послуги, надання її не в повному обсязі або невідповідної якості (за виключенням нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалася ліквідація наслідків аварій або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуги, що виникли з вини споживача).</p> <p>Аварійно-відновними роботами є комплекс робіт з ліквідації наслідків аварій, що виникли, а також із запобігання аваріям та аварійним ситуаціям</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність в договорах такої умови зменшує обсяг відповідальності виконавця, зокрема, у разі ненадання або надання послуги не в повному обсязі, зниження їх якості з вини виконавця.</p> <p>Невключення до договору передбачених типовим договором видів відповідальності виконавця може призвести до ущемлення інтересів споживачів у вигляді недоотримання коштів за результатами здійснення перерахунків їх вартості, а також обмеження права споживача на отримання визначеного законодавством розміру неустойки (штрафу).</p>

- (124) Таким чином, умови договорів про надання послуги із вивезення побутових відходів, укладених ВУЖКГ м. Березівка зі споживачами (фізичними особами та юридичними особами), які є діючими, не відповідають умовам типових договорів, форма яких затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835, зокрема, Типового договору з індивідуальним споживачем про надання послуги з управління побутовими відходами.
- (125) З огляду на зазначене, дії ВУЖКГ м. Березівка у вигляді укладення зі споживачами договорів, які є діючими, про надання послуги із вивезення побутових відходів, які не відповідають умовам таких типових договорів, звужує коло прав споживачів, водночас звужує коло обов'язків виконавця та його відповідальності за порушення умов цих договорів.
- (126) Таке звуження обсягів прав споживача та обов'язків виконавця може ускладнити споживачу доведення факту порушення виконавцем порядку надання послуги, отримання споживачем від виконавця перерахунку вартості послуги за весь період її ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості.
- (127) Відповідно до положень статті 179 ГК України, яка визначає загальні умови укладання договорів, що породжують господарські зобов'язання, Кабінет Міністрів України, уповноважені ним або законом органи виконавчої влади, державні органи та органи державної влади можуть рекомендувати суб'єктам господарювання орієнтовні умови господарських договорів (примірні договори), а у визначених законом випадках -

затверджувати типові договори. При укладенні господарських договорів сторони можуть визначати зміст договору на основі, зокрема типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим державним органом або органом державної влади, коли сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови.

- (128) Статтею 184 ГК України регламентовано, зокрема, що укладення господарських договорів на основі типових договорів повинно здійснюватися з додержанням умов, передбачених статтею 179 цього Кодексу, не інакше як шляхом викладення договору у вигляді єдиного документа та відповідно до правил, встановлених нормативно-правовими актами щодо застосування типового договору.
- (129) З огляду на зазначене, ВУЖКГ м. Березівка повинно укласти договори зі споживачами про надання послуги з управління побутовими відходами, зокрема, в частині збирання та перевезення побутових відходів відповідно до типових договорів, не відступаючи від їх змісту, тобто не зменшуючи обсягів прав споживача, обов'язків виконавця та його відповідальності за порушення умов договору.
- (130) Дії ВУЖКГ м. Березівка, які полягають в укладенні зі споживачами договорів про надання послуги із вивезення побутових відходів, які є діючими та не відповідають умовам типових договорів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 «Про затвердження Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами» можуть призвести до ущемлення прав та інтересів споживачів.

7. Антиконтурентні наслідки дій ВУЖКГ м. Березівка

- (131) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монополюним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монополюне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (132) Унаслідок дій ВУЖКГ м. Березівка у вигляді укладення зі споживачами договорів про надання послуги із вивезення побутових відходів, які не відповідають умовам типових договорів, зменшилися обсяги прав споживачів, обов'язків виконавця та його відповідальності за порушення умов цих договорів, що може призвести до порушення прав та ущемлення інтересів споживачів.
- (133) Така поведінка ВУЖКГ м. Березівка стала можливою лише внаслідок відсутності вибору для споживачів інших виконавців послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів.
- (134) З огляду на зазначене, завдяки ринковій владі ВУЖКГ м. Березівка має можливість нав'язувати споживачам умови договорів, які не передбачені нормами чинного законодавства, для можливості отримання послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів, що, в тому числі, може мати наслідком обмеження прав та ущемлення інтересів споживачів послуги.
- (135) Така поведінка притаманна саме монополюнному утворенню, оскільки у взаємовідносинах із суб'єктом господарювання, який має монополюну владу, споживачі його послуги знаходяться з ним у нерівних умовах, змушені погоджуватись на всі вимоги та умови для можливості отримання послуги та фактично позбавлені захисту своїх прав та законних інтересів.

8. Неможливість вчинення ВУЖКГ м. Березівка дій за умов існування значної конкуренції на ринку

- (136) Наявність у суб'єкта господарювання монополюного (домінуючого) становища на ринку не є протиправним, однак такий суб'єкт господарювання має усвідомлювати можливість певного

обмеження своєї діяльності з точки зору дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, визначати свою поведінку на основі пріоритету прав споживачів та у будь-якому разі не створювати умови, які породжують або можуть породжувати порушення їх прав та ущемлення інтересів.

- (137) Унаслідок дій у вигляді укладення зі споживачами договорів про надання послуги із вивезення побутових відходів, які не відповідають умовам типових договорів, було зменшено обсяги прав споживачів, обов'язків виконавця та його відповідальності за порушення умов цих договорів, його привабливість для споживачів могла б різко зменшитися і тому за умов існування значної конкуренції на ринку, необхідною ознакою якої відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є можливість вибору у споживачів, ВУЖКГ м. Березівка істотно втратило б свою ринкову частку та, як наслідок, прибуток.

9. Висновки

- (138) Відповідно до частини третьої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монополюним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (139) Зловживання монополюним (домінуючим) становищем відповідно до пункту 2 статті 50 цього Закону визнається порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (140) Ураховуючи, що ВУЖКГ м. Березівка на ринку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів в період протягом 2024 року – 19.06.2025 року в територіальних (географічних) межах Березівської міської територіальної громади має ознаки монополюного (домінуючого) становища:
- дії ВУЖКГ м. Березівка, які полягають в укладенні зі споживачами договорів про надання послуги із вивезення побутових відходів, які не відповідають умовам типових договорів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 «Про затвердження Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами», яка діяла на момент укладення договорів, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюним (домінуючим) становищем на ринку, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуги з управління побутовими відходами в частині збирання та перевезення побутових відходів.
- (141) Згідно з частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонополюного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють.

Ураховуючи наведене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись пунктом 10 частини п'ятої статті 14 Закону України «Про Антимонополюний комітет України», частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», підпунктом 13 частини першої пункту 3 Положення про територіальне відділення Антимонополюного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонополюного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, зі змінами та доповненнями, адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонополюного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

Виробничому управлінню житлово-комунального господарства м. Березівка (ідентифікаційний код юридичної особи *«інформація, доступ до якої обмежено»*, місцезнаходження: *«інформація, доступ до якої обмежено»*) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, викладені у цих рекомендаціях, зокрема, шляхом:

- укладення зі споживачами договорів про надання послуги з управління побутовими відходами у відповідності до вимог типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 № 835 «Про затвердження Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами» (зі змінами);

- інформування споживачів, з якими укладено діючі договори про надання послуги із вивезення побутових відходів, умови яких не відповідають типовим договорам, про можливість переукладання та/або внесення змін у відповідності до типових договорів.

Зазначаємо, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органом, якому вони надані.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити Південне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України **упродовж двох місяців з дня їх отримання** з наданням документів, підтверджуючих виконання рекомендацій.

Голова Колегії

Андрій БОРИСЕНКО